

לפני 25 שנה

של נבחרת הכדורגל הישראלית בתוצאה 2:7 מול נבחרת פולין בבוראצלב, דיווח יהושע (ששיעי) גלור ברשימתו. אל תאשימו אותי: בשער האחורי של הגיליון, פורסמה סדרת מועמדות שנייה לתחרות. מלכת המים '59, עם המועמדות: גניה אבני, לילי סוסנה, דרית גלובתיה בנדיקט • בשער הגיליון: חייל גרמני נשק ישראלי.

גיליון העולם הזה שראדאר השבוע לפני 25 שנה, הביא כתבת-שער עם הגילוי של העובדה כי צה"ל מזיין את גרמניה. כתבת דיווחה לקוראים כיצד נתקבלה ההחלטה על מכירת נשק לצבא גרמניה המזוינים לפירסום הדבר. היתה זאת כותרת דרימ שמעית ובאותם ימים, לא כל כך מובנת. יודעידבר סיסרו שזייד בן-גוריון לא הבין את כפל המשמעויות • תחת הכותרת, נקישו לילית בדלת דוח על שיתוף-הפעולה המורח והאבסורדי בין אנשי המימשל הצבאי ופעילי המפלגה הקומוניסטית, למניעת אפשרות עלייתו של כוח חדש ברחוב הערבי, כוח שבראשו ניצבו מנצור כרדוש ומוחמד סרוגי • תחת הכותרת, למדו ממני אהבת אדם! סיסר הסוסר הפולני הגולה מארק חלאסקי לקוראי העולם הזה על קורותיו בארץ • על הספרה

דויד בן-גוריון מוכר נשק לגרמניה ★ פינחס ספיר לא מזיין את האינדוס ★ גרשום שוקן מוכן לקנות עוד עיתון

העולם הזה: 1135 תאריך: 1.7.1959

להפסיק את תמיכת המפלגה בעיתון, מה שהיה מביא לסגירתו. לא כל השיקולים להעלאת הצעה זו היו כלכליים טהורים. ההצעה הועלתה מצד חוגי ספיר-טרליון, שיש להם דריסת-רגל קטנה בעיתון, שעורכו הוא פרץ ברנשטיין לכאורה ואשר ישראל רוקח נימנה עם בעלי מניותיו.

ההצעה נראתה אקטואלית, נוכח השמועות על נכונותו של גרשום שוקן, בעליו של הארץ, לרכוש את הבוקר. כדי לחסל מתחרה בקהל הקוראים האזרחי. שוקן עצמו הכחיש שמועות אלה כחשורת כל יסור.

אולם השיקול שהכריע נגד סגירת העיתון ומכירתו היה שיקול הבחירות. הציונים הכלליים ראו את סגירת העיתון כמכה לפרסטיז'ה של מפלגתם ערב הבחירות, והחליטו להמשיך את תמיכתם בעיתון. אולם הסערה לא הלפה בלי סימנים. בתחילת החודש פוטר מתפקידו ראש המערכת של העיתון ועורכו כפועל, יעקוב גרומן, קיבל פיצויים של 18 אלף לירות. את מקומו כראש המערכת תפס כתבו הפרלמנטרי של העיתון, גבריאל צירפוני.

פסקי השבוע

- סרופסור ישעיהו לייבוביץ, על מישחק הכדורגל, שבו הפסידה ישראל לנבחרת פולין, בשיעור 2:7: "זה מוכיח ששערי ישראל פתוחים בפני כל אהזי"
- שחקן הבימה, שלמה ברי-שביט, שאיחר לטקס ברית-מילה של עמיהו, בו דיידו. השחקן שמוליק סגל: "אני אוהב לראות כל מחזה אחרי הקיצוץ"
- הבימאי שמואל בונים, לימרת צעירה: "אני בימאי גדול. אני עושה עכשו את הלילה ה-12. אבל חכי ותראי מה יהיה בלילה ה-13"

עיתונות

גירעון בבוקר, בבוקר

לכאורה, אין דבר קל יותר במדינת ישראל, מאשר להוציא עיתון יומי. תריסר העיתונים היומיים המופיעים בישראל בעברית והציי התריסר המופיעים בשפות לועזיות, מעידים על כך בכיור. כולם דומים זה לזה, מפרסמים את אותן היריעות כמעט מילה במילה. כי כל העיתונים היומיים מקבלים את ידיעותיהם מאותן הסוכנויות בארץ ומחוצה לה. ההבדל היחיד בין עיתון לעיתון הוא במאמר המערכת, המשקף את דעת המפלגה המוציאה אותו ובדיברי הפרשנות המלווים את היריעות.

אולם, למעשה, אין הדברים כה פשוטים. הוצאת עיתון יומי כרוכה בהוצאות רבות. תפוצתם של מרבית העיתונים המיפלגתיים אינה מכסה הוצאות אלה. קשה במיוחד הוא המצב בין עיתוני מיפלגות הימין, שבניגוד למיפלגות השמאל אינן נוהגות להכריח את חבריהם לחתום על העיתון. כך קרה שאחרי 25 שנות הופעה, הגיע יומון הסתדרות הציונים הכלליים, הבוקר, למצב כלכלי קשה, שהביא לדיונים על סגירתו. תמורת הסגירה, תשלום. הבוקר לא היה מעולם עיתון מיפלגתי טהור. הוא היה שייך לקבוצת בעלי-הון, שבאו מקרב הגוש האזרחי והתאחדות האיכרים. אולם מאז הקמת המדינה הפך לביטאון המפלגה. קיבל ממנה תקציב קבוע.

לאחרונה החלה ההענקה הקבועה להעיק על תקציב המפלגה. ערכו של העיתון כמכשיר תעמולתי, בתפוצה יומית של כ-5000 גיליון, נראה קלוש למדי. באחת מישיבות הנהלת הסתדרות הציונים הכלליים, הועלתה הצעה

הממשלה להשפיע באופן מלאכותי וזמני על מחירי הסחורות, החליטה לתת סובסידיות למיצרכים שונים עד שיסתיים מועד חישוב האינדוס, גרמה לירידת מחירים. התוצאה: במשך השנה עלו המחירים מבלי שתועלינה המשכורות.

הפקיד סירר את הבוס. הממשלה מכחישה כבר שנים רבות את הטענה, כי כעזרת הסובסידיות היא מזייפת את מדד-יוקר-המחיה. אולם החודש נמצאו סימנים ברורים שאימתו האשמה זו.

פנחס ספיר, שרימיסחרוהעשיה, התעורר בשבוע שעבר לקול צילצולו הצורמני של הטלפון. הקול שמעבר לקו הפנה אותו אל עיתון הארץ. ספיר פתח את העיתון, נדהם למראה מודעה רגילה לכאורה: המועצה ליצור ושיווק ירקות הודיעה, כי תמכור קילוגרם עגבניות במחיר של 250 פרוטה בלבד. מודעה זו עוררה את זעמו של ספיר. פירושה האמיתי של המודעה הוא, שהממשלה הבטיחה סובסידיה למשווקי העגבניות, והיתה הגורם הישיר להורדה מסולפת של מחירן. המודעה אימתה את הטענות כי הממשלה מזייפת את האינדוס.

ספיר חשד, כי את הסובסידיה לעגבניות הבטיח פקידו שיינברג. הוא מיהר לטלפון והבטיח לבעלי-הקול שהעירו: "אם שיינברג עשה זאת, הוא יעוף עוד היום ממישרתו".

אולם לספיר לא היה זמן לברר באתו יום מיהו האיש האחראי לפירסום המודעה. כי השר רחביכתפיים מכפריסבא נאלץ לטעוק בהכחשת הטענה, כי הממשלה התערכה להורדה מלאי כותית של מחיר העגבניות.

הפקיד סירר, מבלי-ימים, את הבוס ספיר. הוא שכח כי את המודעות בעיתונים קוראים גם כלכלנים.

העם

מאוצר הציטטות

נשק זה אמצעי להרוג אנשים. פשוטו כמשמעו. אין לנשק שום תפקיד אחר... אוי ואבוי לאנושות הצריכה לייצר כלי-משחית כאלה."

האיש שהגדיר בצורה כה קולעת את ייחורו של הנשק כסחורה אנושית, היה רודי בן-גוריון, כפי שצוטט על-ידי הביוגרף הרישמי שלו. הוא אמר את הדברים אחרי פרשת אלטלנה כנגד אנשי חרות. השבוע, בוויכוח אחר עם חרות, נאלץ רודי בן-גוריון להגיד דברים שונים לגמרי. "אנחנו קונים מן הגרמנים ואנו מוכרים לגרמנים", אמר. הנשק הפך, אחרי הכל, לסחורה רגילה.

המשק

זיוף במודעות

לפני חודשים אחדים הודיע סטאטיסטיקון הממשלה, פרופסור רוברטו בקי (52), על קביעת מדד יוקר-מחיה (אינדוס) חדש. הציבור, שאינו בקיא בחישובים המתמטיים המסובכים של פרסור בקי, קרא בעיתונים כי אינדוס זה הרבה יותר מציאותי מקודמו. הוא חיכה לתאריך הקובע — 15 ביולי — רצה להיווכח אם אמנם תוספת היוקר שתשולם לעובדים השכירים תהיה שווה להתייקרות הסחורות.

היתה זו אשליה מרה. עם התקרב מועד חישוב תוספת-היוקר, התעשה אחת לחצי שנה, התחילה

בתיה, 25 שנה אחרי הופעת-הבכורה של בתיה בנדיקט, אז צעירה תל-אביבית רבת-חן ובלתי-ידועה היתה, לפני 25 שנה. בין מועמדות העולם הזה לכתר, מלכת-המים '59, כעבור שבועות אחדים זכתה בתואר סגנית מלכת-המים (למעלה, בשורה השנייה מימין, עם סל הפרחים בידה). תוך ימים הפכה לדוגמנית מסלול וצילום מבוקשת (מימין). כעבור זמן-מה נישאה לאיש-עסקים ישראלי בניו-יורק וחייה שם את חייה (משמאל) כשעיקר מעייניה נתונים למישפחה ולשלושת ילדיה — שתי הבנות (12 ו-14), הלומדות באלט ונגינה והבן הבכור (15) והימפהה כאמו.